รายงานสรุปผลการตรวจราชการ
ตามนโยบายการตรวจราชการและติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา
ของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีปกติ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เขตตรวจราชการที่ ๖
ของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายธฤติ ประสานสอน)
ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ณ จังหวัดระนอง พังงา และภูเก็ต

ตามที่ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายธฤติ ประสานสอน) ได้ลงพื้นที่ตรวจราชการตามนโยบายการตรวจราชการและติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ กรณีปกติ รอบที่ ๑ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๒๗-๒๙ มีนาคม ๒๕๖๕ ในพื้นที่จังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต และตรวจราชการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ในระบบ Zoom Meeting ในพื้นที่จังหวัดกระบี่ และโดยการจัดส่งรายงานตามแบบรายงานฯ ในพื้นที่จังหวัดตรัง และสตูล โดยมีหน่วยรับตรวจ คือ หน่วยงานภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่เขตตรวจราชการที่ ๖ ทุกสังกัด

จากการลงพื้นที่ตรวจราชการฯ และแบบรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ เพื่อติดตามผลการดำเนินงาน ในภาพรวม พบว่า หน่วยงาน/สถานศึกษา มีการบริหารจัดการตามบริบทของพื้นที่ที่มีความหลากหลาย เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสรุปผลการดำเนินงาน สภาพปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาครูและการจัดการเรียนการสอน

๑.๑ การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทุกระดับมีส่วนร่วมสร้างสรรค์การเรียนรู้ เพื่อให้เกิดสมรรถนะหลักและการพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ (Active Learning) จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า หน่วยงานต้นสังกัดทุกแห่งในพื้นที่ สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะหลัก ได้รับการพัฒนาตนเองตามความถนัดและความสนใจ โดยส่งเสริมให้สถานศึกษาสร้างนวัตกรรมรูปแบบ หรือแนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุกที่ดี ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-๑๙) ที่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนทั้งรูปแบบการเรียนการสอน กิจกรรม/สื่อประกอบการเรียนการสอน สถานที่ ตลอดจนการวัดและประเมินผล ยกตัวอย่างเช่น ครูในสังกัด สพป.ระนอง ใช้วิธีการสอนแบบ Inquiry-based Learning, Activity-based Learning, Project-based Learning และ PPP(Presentation, Practice and Production) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง จัดทำศูนย์การเรียนรู้ภายในวิทยาลัยฯ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียน นักศึกษา และผู้สนใจ ซึ่งในปีการศึกษา ๒๕๖๔ วิทยาลัยฯ ได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง ประเภทที่ ๑ การดำเนินงานภายในวิทยาลัยดีเด่น ศูนย์การเรียนรู้ระดับภาค หรือโรงเรียนเยาวิทย์ จ.พังงา จัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นด้านทักษะชีวิตและทักษะอาชีพในรูปแบบของฐานการเรียนรู้ ได้แก่ ฐานการเรียนรู้นมแพะ ฐานการเรียนรู้ไก่ไข่ ฐานการเรียนรู้ปลาน้ำจืด และฐานการเรียนรู้ผัก เป็นต้น โดยการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวนี้ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา สามารถพึ่งพาตนเอง และอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ครูผู้สอนขาดทักษะที่จะกระตุ้นการเรียนรู้หรือดึงความสนใจของผู้เรียนผ่านการเรียนระบบ On-Line

๒) ผู้เรียนบางส่วนขาดอุปกรณ์การเรียนระบบ On-Line เช่น ไม่มีโทรศัพท์มือถือ หรือสัญญาณอินเตอร์เน็ต

๓) กิจกรรมการเรียนการสอนบางอย่างไม่สามารถดำเนินการผ่านระบบ On-Line ได้ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนจากการปฏิบัติจริง

๔) สถานศึกษาไม่สามารถสนับสนุนทรัพยากรในการสร้างสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเต็มที่เนื่องจากงบประมาณที่มีอยู่จำกัด

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการอบรมในรูปแบบที่หลากหลายเพื่อให้เกิดทักษะในการจัดการเรียนการสอน

๒) ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ตามบริบทของแต่ละคน เช่น ผู้ที่ไม่มีโทรศัพท์มือถือ ครูผู้สอนอาจมอบหมายใบงาน/ใบความรู้ เป็นต้น

๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชนในพื้นที่ เพื่อให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

นวัตกรรม/รูปแบบ/แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning ที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

การจัดการเรียนรู้เชิงรุก Active Learning แบบรวมพลัง ๕ ขั้นตอน (Co–๕ Steps) ผ่านการถอดบทเรียนร่วมกันโดยใช้ KUKID Model ของโรงเรียนชุมชนบ้านเขากลม อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่

๑.๒ การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองให้มีความทันสมัย สอดรับกับวิถีใหม่ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นและการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง สอดรับกับวิถีใหม่ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นและการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เช่น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง จัดทำกรอบหลักสูตรระดับท้องถิ่น พร้อมทั้งสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีภาพเสมือนจริง สื่อวีดีทัศน์ และจัดทำหนังสือ “ย้อนรอยเมืองเก่า เล่าเรื่องเมืองแร่นอง” ฝนแปด แดดสี่ สำหรับครูผู้สอนในสังกัด หรือโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒

จ.สตูล จัดการเรียนรายวิชาท้องถิ่นสตูล ในระดับชั้น ม.๑-๓ และรายวิชาธรณีโลกสตูล ในระดับชั้น ม.๑ ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้โดยการเล่าเรื่องราวและแสดงละครประวัติศาสตร์ของท้องถิ่นสตูลในกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้สู่สาธารณชน และแขกผู้มาเยี่ยม เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ครูผู้สอนไม่ใช่คนในท้องถิ่นหรือขาดทักษะในสาขาวิชาประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมือง

๒) ขาดแคลนงบประมาณในการจัดหาสื่อ อุปกรณ์มาสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ประสานความร่วมมือ/สรรหาปราชญ์ชาวบ้านเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

๒) จัดอบรมเพื่อพัฒนาทักษะและการจัดทำสื่อการเรียนการสอนให้กับครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง

นวัตกรรม/รูปแบบ/แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์และหน้าที่พลเมืองให้มีความทันสมัย ที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

๑) หนังสือ “ย้อนรอยเมืองเก่า เล่าเรื่องเมืองแร่นอง” ฝนแปด แดดสี่ ของ สพป.ระนอง

๒) อุทยานธรณีสตูล E-Book @ กศน.สตูล

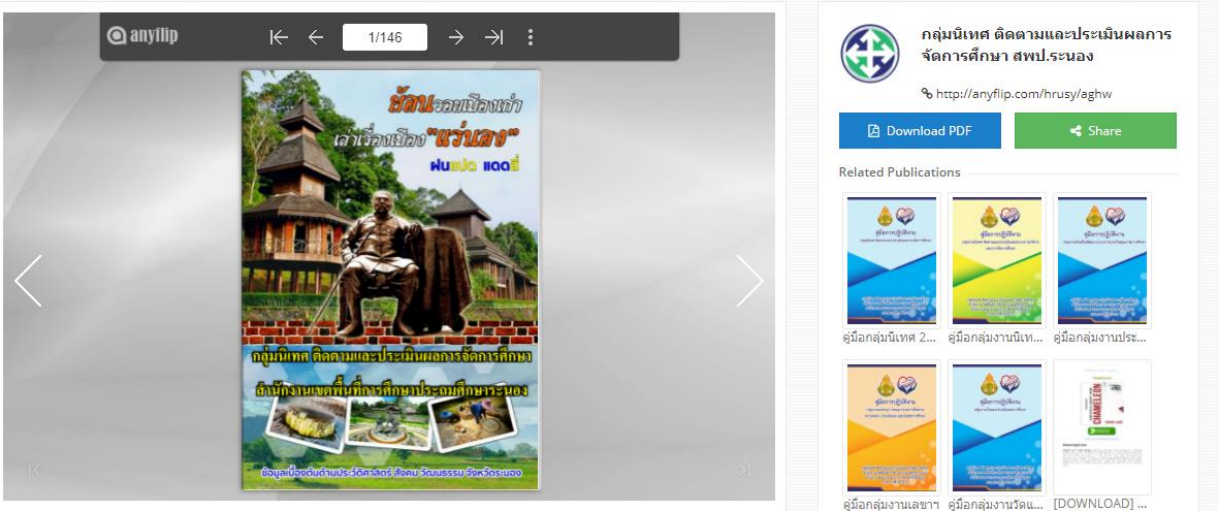

๑.๓ การพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทให้มีสมรรถนะทางภาษาและดิจิทัล รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการส่งเสริม พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษและดิจิทัล โดยการอบรมทางด้านภาษาและเทคโนโลยีสารสนเทศทั้งในรูปแบบ On-Site และ On-Line หลากหลายหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง เช่น หลักสูตร English for Communication หลักสูตร English Foundation in Everyday Life หลักสูตร Reading for comprehension หลักสูตร English Discoveries หลักสูตร Basic Phonetics ของ สพป.ระนอง การอบรมภาษาอังกฤษออนไลน์ของ Nyc English (http://nycenglish.nyc/) ของวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง จ.ตรัง การเข้าร่วมโครงการ Coding in your area By PSU ของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๔๒ จ.สตูล หรือการสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษตามกรอบมาตรฐานทางภาษาอังกฤษ CEFR โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาศักยภาพบุคลากรสู่ความเป็นเลิศ HCEC จำนวน ๓ ศูนย์ ได้แก่ โรงเรียนตะกั่วป่า “เสนานุกูล” จ.พังงา โรงเรียนภูเก็ตวิทยาลัย จ.ภูเก็ต และโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จ.ระนอง ของ สพม.ภูเก็ต พังงา ระนอง นอกจากนี้สถานศึกษายังได้จัดให้มีระบบอินเตอร์เน็ต อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ครูได้พัฒนาความรู้ความสามารถอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ มีความหลากหลาย และทันสมัย

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ครูมีชั่วโมงการสอนจำนวนมาก ทำให้มีข้อจำกัดในด้านเวลาการอบรมหรือแสวงหาความรู้

๒) สัญญาอินเตอร์เน็ตขาดความเสถียร ทำให้เป็นอุปสรรคในการอบรมหรือการเรียนการสอน On-Line

๓) ขาดแคลนงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์หรือซ่อมแซมอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้ทันสมัยพร้อมใช้งาน

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) จัดสรรเวลา/ชั่วโมงการสอนให้เอื้อต่อการแสวงหาความรู้ของครูผู้สอน

๒) ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่ให้ความช่วยเหลือด้านเครือข่ายอินเตอร์เน็ต

๓) ขอสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด หรือภาคีเครือข่ายเพื่อให้การสนันบสนุนงบประมาณ

๑.๔ หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (หลักเกณฑ์ ว.๙ (PA)) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ประกาศหลักเกณฑ์การเประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาเกณฑ์ใหม่ โดยกำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำแบบข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA) ทุกปีงบประมาณ โดยเชื่อมโยงบูรณาการกับการขอมีหรือเลื่อนวิทยฐานะ การประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเลื่อนเงินเดือน การประเมินเพื่อคงวิทยฐานะ อย่างมีศักยภาพและสมรรถนะในการปฏิบัติงานขึ้นตามตำแหน่งและวิทยฐานะที่คาดหวัง ซึ่งสถานศึกษาในเขตตรวจราชการที่ ๖ ทุกแห่งได้ตระหนักและให้ความสำคัญโดยการจัดอบรมให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกปี ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาจัดทำบันทึกข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่งผลให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้เป็นอย่างดี

ปัญหาและอุปสรรค

เนื่องจากเป็นหลักเกณฑ์ใหม่ อยู่ระหว่างช่วงเปลี่ยนผ่าน ครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความเข้าใจในหลักเกณฑ์ วิธีการประเมิน และแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

จัดอบรมเชิงปฏิบัติการสร้างความรู้ความเข้าใจและการใช้งานระบบการประเมินวิทยฐานะดิจิทัล เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ฯ ได้อย่างถูกต้อง

๑.๕ การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management : CVM) สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในเขตตรวจราชการที่ ๖ ดำเนินการขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่องภายใต้กรอบการดำเนินงานของ สอศ. เช่น วิทยาลัยเทคนิคฉลาง จัดตั้งศูนย์ฯ CVM สาขาวิชาช่างอากาศยาน วิทยาลัยเทคนิคภูเก็ตพัฒนาหลักสูตร ปวส. สาขาช่างซ่อมบำรุงเรือ สาขางานเทคนิคช่างซ่อมบำรุงเรือยอร์ช วิทยาลัยสารพัดช่างภูเก็ต ขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษาในสาขาวิชาเทคโนโลยีความงาม สาขาอาหารเพื่อธุรกิจท่องเที่ยว สาขาอุตสาหกรรมบันทเทิง(หลักสูตรระยะสั้น) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีระนอง ได้ประเมินความเป็นเลิศทางวิชาการอยู่ในขั้น Expert ในสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ หรือวิทยาลัยเทคนิคตรัง ประกาศจัดตั้งศูนย์เทคโนโลยียานยนต์สมัยใหม่ เป็นต้น ส่งผลให้สถานศึกษาสามารถขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

ปัญหาอุปสรรค

๑) ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๒) งบประมาณในการพัฒนาการเรียนการสอนหรือฝึกประสบการณ์ให้ผู้เรียนมีจำกัด ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่ต่อเนื่อง และไม่ทั่วถึง

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) จ้างครูพิเศษที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน

๒) แสวงหาความร่วมมือกับสถานประกอบการ ชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การช่วยเหลือทั้งในด้านงบประมาณและการฝึกประสบการณ์ให้กับผู้เรียน

นวัตกรรม/รูปแบบ/แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษา ภายใต้ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) และศูนย์บริหารเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (Center of Vocational Manpower Networking Management : CVM) ที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

วิทยาลัยเทคนิคฉลาง อ.เมือง จ.ภูเก็ต จัดตั้งศูนย์ CVM สาขาวิชาช่างอากาศยาน

๑.๖ ความปลอดภัยของผู้เรียนโดยการสร้างสถานศึกษาปลอดภัย และบริหารจัดการเชิงบูรณาการในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ประเด็นความปลอดภัยของผู้เรียน โดยการสร้างสถานศึกษาปลอดภัย

จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาทุกสังกัดดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการ เจ้าหน้าที่ดูแลระบบ มอบหมายผู้รับผิดชอบ เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม line จังหวัด และสมัครเข้าใช้งานระบบ MOE Safety Center ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อร่วมกันสร้างสถานศึกษาปลอดภัยทั้งภัยจากยาเสพติด ความรุนแรงทั้งทางกายและจิตใจ ภัยพิบัติต่าง ๆ อุบัติเหตุ โรคอุบัติใหม่ ฝุ่น PM ๒.๕ การค้ามนุษย์ การคุกคามในชีวิตและทรัพย์สิน และภัยจากอาชญากรรมไซเบอร์ ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ มีความสุข และได้รับการปกป้อง คุ้มครองความปลอดภัยทั้งด้านร่างกายและจิตใจ โดยระบบ MOE Safety Center สามารถลดขั้นตอน ลดเวลา มีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหาได้จริง

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ผู้เรียนบางส่วนอาศัยอยู่ในพื้นที่เสี่ยง หรือสภาพแวดล้อมที่เป็นอันตราย เช่น ชุมชนแออัด สถานบันเทิง แหล่งอบายมุข ฯลฯ

๒) ขาดความร่วมมือจากผู้ปกครองในการดูแลเอาใจใส่ผู้เรียน เนื่องจากส่วนใหญ่ต้องทำงานนอกบ้าน

๓) ขาดทักษะการใช้งานผ่าน Application

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) จัดการเรียนการสอน/จัดอบรมเพื่อสร้างความตระหนักให้กับผู้เรียนได้รับรู้ถึงผลเสียที่จะได้รับ วิธีการหลีกเลี่ยง หรือป้องกันไม่ให้เกิดภัยต่าง ๆ กับตนเองและครอบครัว

๒) สร้างเครือข่าย หรือกลุ่มไลน์ เพื่อให้ข้อมูลข่าวสารกรณีมีผู้เรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่จะได้รับภัยต่าง ๆ เพื่อหาทางช่วยเหลือได้ทันเวลา

๓) จัดอบบรมให้ความรู้/ประชาสัมพันธ์การใช้งาน Application

นวัตกรรม/รูปแบบ/แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับความปลอดภัยของผู้เรียนโดยการสร้างสถานศึกษาปลอดภัย ที่เป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี (Best Practice)

สพป.ระนอง จัดตั้งศูนย์ ฉก.ชน.สพป.ระนอง เพื่อดูแลช่วยเหลือในด้านความปลอดภัยให้กับผู้เรียนภายใต้คำขวัญ “ดูแล ห่วงใย ใส่ใจรอบด้าน”

๒. ด้านการสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมกันทางสังคม

๒.๑ การค้นหาเด็กวัยเรียนหลุดจากระบบการศึกษาและติดตามให้ความช่วยเหลือเข้าสู่ระบบการศึกษา จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาได้ดำเนินการสำรวจ ค้นหา ติดตามเด็กวัยเรียนที่หลุดระบบการศึกษาและออกกลางคันให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษาโดยบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อนำผู้เรียนกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาให้ได้รับการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ปัญหาครอบครัว เช่น รายได้ของครอบครัว การหย่าร้างของพ่อแม่ การย้ายถิ่นฐานของครอบครัวฯลฯ

๒) ปัญหาด้านสุขภาพของผู้เรียน เช่น มีโรคประจำตัว

๓) พื้นที่ห่างไกล ยากลำบากในการเข้าไปสำรวจและติดตามผู้เรียน

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) สถานศึกษาวางแผนการลงพื้นที่ร่วมกับชุมชนหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตาม ค้นหาเด็กวัยเรียนหลุดระบบการศึกษา และให้ความช่วยเหลือเข้าสู่ระบบการศึกษา

๒) จัดหาทุนการศึกษาเพื่อสร้างโอกาสให้กับผู้เรียนที่เรียนดีแต่มีฐานะยากจนให้ได้รับการศึกษา

๓) แนะแนวให้คำปรึกษาผู้เรียนกลุ่มเสี่ยงที่จะหลุดระบบการศึกษาเป็นรายบุคคล

๒.๒ การดูแลเด็กปฐมวัยด้วยการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้พัฒนาการสมวัย ได้รับโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษา สถานศึกษาในเขตตรวจราชการที่ ๖ ที่ดูแลจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย ดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาสมวัย มีโอกาสทางการศึกษาทั้งในและนอกระบบการศึกษาอย่างทั่วถึง ไม่เว้นแม้แต่เด็กพิการซึ่งศูนย์การศึกษาพิเศษได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความพิการทั้ง ๙ ประเภท โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อเตรียมความพร้อมไปสู่วัยเรียน

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ผู้ปกครองไม่เห็นถึงความสำคัญของพัฒนาการเด็กปฐมวัย รอจนเข้าสู่วัยเรียนจึงส่งเข้าระบบการศึกษา

๒) เด็กพิการที่อยู่ในช่วงปฐมวัยส่วนใหญ่มีพัฒนาการไม่เป็นไปตามวัย ทำให้การจัดการเรียนการสอนไม่เป็นไปตามพัฒนาการ

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ให้ความรู้กับผู้ปกครอง หรือชุมชน ได้ตระหนักถึงการดูแลเด็กปฐมวัยให้ได้รับพัฒนาการสมวัย

๒) ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่อยู่ในช่วงปฐมวัยให้ได้รับพัฒนาการที่สมวัย

๒.๓ การสร้างโอกาสและการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งในและนอกระบบการศึกษา จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาในเขตตรวจราชการที่ ๖ มีการสร้างโอกาสและการเข้าถึงทางการศึกษาที่มีคุณภาพสำหรับคนพิการและผู้ด้อยโอกาสและผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งในและนอกระบบการศึกษา โดยผู้เรียนปกติส่วนใหญ่ มีผลการประเมินพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผ่านเกณฑ์การประเมินพัฒนาการคุณภาพระดับ ๓ ทั้ง ๔ ด้าน

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ขาดแคลนครูผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๒) เด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสที่อยู่ห่างไกล ทำให้ยากต่อการเข้าถึงการศึกษา

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ขอรับจัดสรรครูเฉพาะด้าน เพื่อดูแลพัฒนาผู้เรียนได้เต็มศักยภาพ

๒) ประสานขอความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนมช่วยเหลือเด็กพิการและผู้ด้อยโอกาสในพื้นที่ห่างไกลหรือยากลำบากในการเดินทาง

๓. ด้านความร่วมมือ

๓.๑ การจัดการศึกษาแบบทวิภาคีสู่มาตรฐาน ผ่านศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเขตพื้นที่ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา(สอศ.) ในเขตตรวจราชการที่ ๖ ดำเนินการจัดการศึกษารูปแบบทวิภาคี โดยประสานความร่วมมือหรือทำบันทึกข้อตกลงกับสถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อส่งนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์ ตลอดจนมีการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ บริบทของพื้นที่ และทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ (S-Curve) ได้อย่างมีคุณภาพ เช่น วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตรัง จ.ตรัง ได้ประสานความร่วมมือกับต่างประเทศ สนับสนุนนักศึกษาแผนกสัตวศาสตร์เข้าร่วมการสอบคัดเลือกโครงการนักศึกษาฝึกงานฟาร์มปศุสัตว์ ณ ราชอาณาจักรเดนมาร์ก ปี ๒๕๖๕ ภายใต้โครงการความร่วมมือระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กับสำนักงานงาน Travel to Farm ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดองค์การเกษตรของราชอาณาจักรเดนมาร์ก โดยมอบหมายให้ครูประจำแผนกเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแล ติดตาม และรายงานความก้าวหน้าให้วิทยาลัยทราบเป็นปัจจุบัน และวิทยาลัยเทคนิคถลาง จ.ภูเก็ต ได้ประสานความร่วมมือกับท่าอากาศยานนานาชาติภูเก็ต สนับสนุนนักศึกษาสาขาช่างอากาศยานเข้าฝึกประสบการณ์ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

๑) ขาดแคลนครูผู้สอนที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๒) สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ส่งผลให้ปีการศึกษา ๒๕๖๔ นักศึกษาไม่สามารถดำเนินการฝึกทักษะได้หลายหลายตรงกับสาขาวิชาที่เรียน

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ประสานความร่วมมือส่งครูผู้สอนเข้าฝึกประสบการณ์ ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถเพื่อนำกลับมาถ่ายทอดให้กับผู้เรียน

๒) เชิญผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในหน่วยงาน/องค์กรต่าง ๆ มาถ่ายทอดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน

๓) นักศึกษาที่ได้เข้ารับการฝึกประสบการณ์ต้องดำเนินการภายใต้มาตรการควบคุมอย่างเคร่งครัดเพื่อความปลอดภัย

๓.๒ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยโดยการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อการพัฒนาทักษะอาชีพ โดยการเพิ่มพูนทักษะ (Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย โดยจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย สร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพโดยการเพิ่มพูน ทักษะ

(Re-skill) พัฒนาทักษะ (Up skill) และการเรียนรู้ทักษะใหม่ (New skills) ให้กับผู้เรียนผ่านสื่อเทคโนโลยีที่หลากหลาย เช่น Application ต่าง ๆ, Zoom, Line, Facebook, YouTube ฯลฯ หรือจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะพื้นฐานเชื่อมโยงสู่การสร้างอาชีพและการมีงานทำ โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานจากภายนอกผ่านกิจกรรม โครงงาน หรือโครงการ เช่น หลักสูตรระยะสั้นต่าง ๆ

ปัญหาและอุปสรรค

๑) บุคลากรขาดทักษะ/ประสบการณ์ในการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้

๒) การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) ทำให้ต้องจำกัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน และจำกัดผู้เรียน

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) อบรมบุคลากรเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีที่หลากหลาย

๒) ปรับรูปแบบการสอนหรือบางกิจกรรมเป็นแบบออนไลน์ แบ่งกลุ่มผู้เข้าเรียนเป็นกลุ่มย่อยและปฏิบัติตามมาตรการป้องกันที่ ศบค.กำหนดอย่างเคร่งครัด

๓) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่

๔. ด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

๔.๑ การนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการศึกษาทุกระดับการศึกษาที่เน้นการมีส่วนร่วม และการส่งเสริมการฝึกทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน จากการลงพื้นที่สนับสนุนการตรวจราชการฯ และจากรายงานผลตามนโยบายการตรวจราชการฯ ในเขตตรวจราชการที่ ๖ พบว่า สถานศึกษาทุกแห่งได้รับการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัดในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นการมีส่วนร่วม ส่งเสริมการฝึกดิจิทัลในชีวิตประจำวันให้กับครูผู้สอน ซึ่งภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-๑๙) สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่หลากหลาย ทั้ง On-Site, On-line, On Hand และ On Demand เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความสะดวก และมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน นอกจากนี้ สถานศึกษาได้ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่อง เช่น อบรมการเรียนผ่านระบบ Zoom, Google Classroom, การสร้างใบงานออนไลน์ การผลิตสื่อวิดีโอสื่อสามมิติ เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรค

๑) สถานศึกษาบางแห่งขาดแคลนอุปกรณ์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และไม่เพียงพอในการจัดการเรียนการสอน

๒) ระบบอินเตอร์ขาดความเสถียร หรือไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ในสถานศึกษา

๓) ความพร้อมของผู้เรียนทั้งในด้านอุปกรณ์เทคโนโลยี และผู้ปกครองที่ต้องคอยดูแลเมื่อนักเรียนเรียน On-line ที่บ้าน หรือสัญญาณอินเตอร์ที่เข้าไม่ถึงในพื้นที่ที่อยู่ห่างไกล

การแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะ

๑) ขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณเพื่อจัดหาอุปกรณ์ที่ทันสมัยเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน

๒) ปรับรูปแบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน เพื่อให้ครอบคลุมการเรียนให้ได้มากที่สุด

๓) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสถานศึกษา เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนประสบการณ์

ข้อเสนอแนะของผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ (นายธฤติ ประสานสอน)

ด้วยข้อจำกัดของงบประมาณ และบุคลากรที่ขาดแคลนอยู่แล้ว ในช่วง ๒ ปีที่ผ่านนี้เรายังต้องเจอกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-๑๙) ทำให้ยิ่งขาดแคลน แต่ต้องขอบคุณการทำงานของทุกหน่วย ทุกฝ่ายที่ทำงานกันเกิน ๑๐๐% และขอบคุณที่ร่วมกันขับเคลื่อนภาระกิจตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (น.ส.ตรีนุช เทียนทอง) ทั้ง ๕ ประเด็น คือ

๑. พาน้องกลับมาเรียน/ปักหมุด

๒. โรงเรียนคุณภาพ

๓. อาชีวะอยู่ประจำเรียนฟรี มีอาชีพ

๔. ความปลอดภัยสถานศึกษา MOE Safety Center

๕. หนี้สินครู

โดยขอให้ศึกษาธิการจังหวัด ซึ่งถือเป็นตัวแทนของกระทรวงศึกษาธิการในพื้นที่เป็นประธาน ร่วมกันวางแผนดำเนินการเพื่อตอบสนองภารกิจเร่งด่วน

การบูรณาการร่วมกันระหว่าง ๑๒ กระทรวง ๑ หน่วยงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มเปราะบางรายครัวเรือนทั้ง ๕ ประเภท (รายได้, สุขภาพ, การศึกษา, ความเป็นอยู่ และการเข้าถึงบริการภาครัฐ) โดยกลุ่มเปราะบางด้านการศึกษา ที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพ ขอให้ร่วมกันจัดทำฐานข้อมูลในภาพรวมของจังหวัดเพื่อเร่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของจังหวัด และขอให้ช่วยกันประชาสัมพันธ์/รณรงค์การฉีดวัคซีนครู และกลุ่มเด็ก ๕ – ๑๑ ปีฯ ให้ได้รับการฉีดวัคซีนมากขึ้น

ภาพกิจกรรม

๑. ประชุมหน่วยงานทางการศึกษาใน จ.ระนอง ณ โรงแรมไอเฟล อินน์ ระนอง

๒. ประชุมหน่วยงานทางการศึกษาใน จ.กระบี่ ผ่านระบบ Zoom ณ โรงเรียนศรีอรุโณทัย จ.ระนอง

๓. ประชุมหน่วยงานทางการศึกษาใน จ.พังงา ณ วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีพังงา

๔. ประชุมหน่วยงานทางการศึกษาใน จ.ภูเก็ต ณ สำนักงานศึกษาธิการภาค ๖ ภูเก็ต